

15

Religia Rzymian. Początki chrześcijaństwa

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu.

Uczeń:

- 3) charakteryzuje wierzenia religijne starożytnych Rzymian;
- 4) wyjaśnia genezę chrześcijaństwa i zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim.

CZAS ZAJĘĆ

2 godziny lekcyjne

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 7 p.n.e., 64 n.e., 313, 325, 380
- postacie: Jezusa, Poncjusza Piłata, Nerona, Pawła z Tarsu, Ariusza, Teodozjusza Wielkiego
- imiona bogów rzymskich i ich greckich odpowiedników
- wierzenia starożytnych Rzymian
- religie, z których wzorce czerpali starożytni Rzymianie
- sposoby prześladowania chrześcijan w starożytnym Rzymie

ROZUMIE

- pojęcia: politeizm, synkretyzm religijny, pontifex maximus, auspicja, haruspicja, chrześcijaństwo, apostoł, Mesjasz, Stary Testament, Nowy Testament, gmina chrześcijańska, Kościół katolicki, papież, metropolia, katakumby, chrystogram
- okoliczności sprzyjające rozprzestrzenianiu się nauki Chrystusa w Palestynie oraz na innych terenach należących do Imperium Rzymskiego
- różnicę między systemem wierzeń starożytnych Rzymian i chrześcijaństwem

POTRAFI

- podać przykłady synkretyzmu religijnego w wierzeniach starożytnych Rzymian
- wymienić najważniejszych bogów rzymskich
- opisać rolę kapłanów i wróżbiarstwa w systemie wierzeń rzymskich
- wyjaśnić genezę chrześcijaństwa
- omówić związki między religią Żydów i chrześcijaństwem
- wyjaśnić symbolikę chrystogramu
- opisać sytuację pierwszych chrześcijan w Rzymie

- wskazać na mapie etapy chrystianizacji starożytnego Rzymu oraz tereny, na których powstały pierwsze gminy chrześcijańskie
- omówić relacje między Kościołem a władzą cesarską
- uzasadnić opinię, że edykt mediolański był przejawem tolerancji religijnej
- wyjaśnić, w jakich okolicznościach chrześcijaństwo stało się religią państwową w Cesarstwie Rzymskim
- opisać rolę religii chrześcijańskiej w starożytnym świecie
- wyjaśnić, dlaczego chrześcijaństwo stało się religią dominującą w Imperium Rzymskim

Materiał realizowany na pierwszej godzinie lekcyjnej

I. WPROWADZENIE

Informujemy uczniów, że na dzisiejszej lekcji będziemy się zajmować religiami starożytnego Rzymu i początkami chrześcijaństwa. Podajemy temat i cele lekcji.

II. ROZWINIĘCIE

Prosimy uczniów, aby przeczytali podrozdział *Religia Rzymian* (s. 162–163). Informujemy ich, że podczas czytania powinni zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

- ▶ Jaki charakter miała religia starożytnego Rzymu?
- ▶ Czym był synkretyzm religijny?
- ▶ Jak nazywali się główni bogowie Rzymian?
- ▶ Jaką funkcję pełnili kapłani?

Rozdajemy karty pracy *Religia Rzymian. Początki chrześcijaństwa*. ▶ Prosimy uczniów, aby na podstawie przeczytanych informacji wykonali zadanie 1. Wspólnie sprawdzamy efekty pracy.

Rozdajemy uczniom karteczki. Prosimy, aby zapisali na nich pierwsze skojarzenia, jakie przychodzą im na myśl w związku z religią żydowską. Odpowiedzi uczniów wieszamy na tablicy i omawiamy je wspólnie.

Następnie charakteryzujemy główne założenia chrześcijaństwa – nowej religii monoteistycznej. Zwracamy uwagę na różnice między chrześcijaństwem a judaizmem i religiami występującymi w starożytnym Rzymie. Wyjaśniamy, jak wyglądała struktura pierwszych gmin chrześcijańskich.

Prosimy uczniów, aby w parach w karcie pracy wykonali zadanie 2. Po skończeniu pracy wspólnie z uczniami sprawdzamy jej efekty.

Zadajemy pytanie:

- ▶ Jak myślicie, dlaczego chrześcijaństwo cieszyło się tak dużą popularnością?

Wyjaśniamy, że pierwsze gminy chrześcijańskie działały w ukryciu i często posługiwały się symbolami.

Prosimy uczniów, aby obejrzeni ilustrację przedstawiającą chrystogram (m4, s. 165), a następnie wykonali polecenie 1 (s. 165).

Wyjaśniamy, że chrześcijaństwo bardzo szybko zyskiwało rzesze zwolenników w starożytnym Rzymie. Prosimy uczniów, aby uważnie przyjrzeni się mapie (m5, s. 166) i wykonali polecenia 1 i 2 (s. 166).

Możemy zadać pytania:

- › Dlaczego chrześcijaństwo na początku najsilniej rozwijało się na ziemiach historycznego Izraela?
- › Jakie wydarzenia polityczne mogły mieć wpływ na rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa w cesarstwie?

Informujemy uczniów, że wraz ze wzrostem liczby chrześcijan zaczęły przybierać na sile ich prześladowania.

Dzielimy uczniów na cztery grupy i rozdajemy instrukcje. ►

Grupa I

Na podstawie informacji z podrozdziału *Prześladowania chrześcijan* (s. 166–167) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat przyczyn prześladowania chrześcijan w starożytnym Rzymie.

Grupa II

Na podstawie informacji z podrozdziału *Prześladowania chrześcijan* (s. 166–167) oraz tekstu źródłowego (**m6**, s. 167) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat tego, kiedy w starożytnym Rzymie doszło do prześladowań chrześcijan i kiedy nastąpiło ich największe nasilenie.

Grupa III

Na podstawie informacji z podrozdziału *Chrześcijaństwo religią państwową* (s. 168) oraz tekstu źródłowego (**m8**, s. 168) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat polityki Konstantyna I Wielkiego wobec chrześcijan.

Grupa IV

Na podstawie informacji z podrozdziału *Chrześcijaństwo religią państwową* (s. 168) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat okoliczności, w jakich chrześcijaństwo stało się religią państwową w starożytnym Rzymie.

Po wykonaniu zadania uczniowie prezentują efekty pracy.

III. PODSUMOWANIE

Proponujemy uczniom, aby podzielili się refleksją z lekcji i dokończyli zdania:

- › Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się...
- › Najciekawszym wątkiem dzisiejszej lekcji było...
- › W dzisiejszej lekcji podobało mi się...

METODY KONTROLI

Uczniowie wykonują test na stronie quizizz.com. ►

Materiał realizowany na drugiej godzinie lekcyjnej

Przed zajęciami informujemy uczniów, że na następnej lekcji będą pracować metodą analizy SWOT. Zagadnienie, któremu poświęcą swoją uwagę, będzie dotyczyło odpowiedzi na pytanie, dlaczego chrześcijaństwo stało się religią państwową w starożytnym Rzymie. W tym celu możemy udostępnić uczniom materiały na temat początków chrześcijaństwa.

I. WPROWADZENIE

Wyjaśniamy uczniom, że na zajęciach postarają się znaleźć odpowiedź na pytanie, dlaczego chrześcijaństwo stało się jedyną religią starożytnego Rzymu.

II. ROZWINIĘCIE

Dzielimy uczniów na cztery grupy i rozdajemy schematy analizy SWOT. Informujemy, że na wykonanie zadania mają ok. 20 minut. Następnie każda grupa prezentuje swoją analizę. Wspólnie omawiamy efekty pracy grup, a na tablicy zapisujemy najciekawsze odpowiedzi.

III. PODSUMOWANIE

Prosimy uczniów, aby odpowiedzieli na pytania:

- › Czego się dzisiaj nauczyliście?
- › Na jakie problemy napotkaliście podczas analizy SWOT?
- › Czemu służą tego typu analizy?

ZADANIE DOMOWE

Dlaczego chrześcijaństwo stało się religią państwową w starożytnym Rzymie? Uzasadnij odpowiedź.